

Bogann brúnna agus tarraingtí rudaí

Súil thapa ar an gceacht

Tosaigh le bréagán tarraingthe amháin ar an gcairpéad: tarraing go réidh é, ansin brúigh go réidh é, agus fiafraigh conas a thosaigh sé ag bogadh — ná hainmnigh na focail fós. Ansin, léirigh brú agus tarraingt aon uair amháin le liathróid bhog agus leis an mbréagán sreangáin. Ina dhiaidh sin, imríonn grúpaí de thriúr nó de cheathrar ar an urlár le liathróid bhog amháin agus bréagán tarraingthe amháin an grúpa, agus deir siad ‘brú’ nó ‘tarraingt’ i ndiaidh gach iarrachta. Ar an gcairpéad, taispeánann triúr nó ceathrar páistí gníomh agus freagraíonn an rang as béal a chéile; ansin labhraíonn na páistí ina mbeirteanna faoi bhrú amháin agus faoi tharraingt amháin ón saol laethúil, sula ndéantar slacht go tapa agus seiceáil scoir ó bhéal.

Cuspóirí foghlama

- Brú nó tarraingt a úsáid chun rud a chur ag bogadh, chun é a stopadh nó chun an chaoi a mbogann sé a athrú
- A rá cé acu brú nó tarraingt a d'úsáid siad
- Le tacaíocht, rud amháin a d'athraigh a rá (tosú, stopadh, níos tapúla nó casadh)

Roimh an gcloigín — ullmhúchán

Spás urláir glan sábháilte do cheithre nó sé ghrúpa de thriúr nó de cheathrar. Liathróid bhog amháin agus bréagán tarraingthe amháin do gach grúpa (is leor bosca beag nó mála beag le sreangán gearr). Coinnigh na hábhair urláir i bhfolach go dtí am an tsúgartha; ná bíodh in aice leat ag an tús ach an bréagán tarraingthe a úsáidfídh tú sa taispeántas.

Ábhair

Mír	Líon	Do gach	Foinse	Ionadach saor
liathróid bhog	1	grúpa	seomra ranga	péire stocaí fillte ina chéile
bréagán tarraingthe (bosca beag nó mála beag le sreangán gearr, nó ainmhí ar rothaí a tharraingítear i do dhiaidh)	1	grúpa	seomra ranga	bosca beag cairtchláir agus sreangán greamaithe de le téip mar hanla tarraingthe
spás urláir glan chun rolladh go sábháilte	1	rang	seomra ranga	spás gearr i bpasáiste agus duine fásta ag gach ceann de
pictiúr d'fhoirgneoir ag brú barra rotha (íomhá ar an gclár bán idirghníomhach nó grianghraf simplí clóite)	1	rang	seomra ranga	taispeánann an múinteoir le geáitsí conas barra rotha a bhrú mura bhfuil pictiúr ar fáil

Pointe sábháilteachta

Brúigh agus tarraing go réidh; coinneigh spás idir na grúpaí; rolláil na liathróidí amach ó chosa agus ó aghaidheanna; gan aon rud a chaitheamh; coinneigh na sreangáin amach ó mhuiníl.

Céimeanna teagaisc

- **Ag Tosú:** Ná bíodh i do lámh ach an bréagán tarraingthe. Tarraing go réidh é uair amháin sa chaoi is go rollfaidh sé i do threo, ansin brúigh go réidh é uair amháin sa chaoi is go rollfaidh sé uait. Fiafraigh conas a thosaigh an bréagán ag bogadh; glac le smaoinemh ar bith. Coinnigh gearr é agus spreag fiosracht — is ina dhiaidh sin a ainmneofar na focail.
- **Brú nó tarraingt?:** Taispeáin an dá phríomhphointe ar an gclár. Coinnigh an liathróid bhog i do lámh agus fiafraigh cé acu a chuirfidh ag rolladh í. Ansin léirigh é aon uair amháin: brúigh an liathróid uait agus abair ‘sin brú’; tarraing an bréagán sreangáin i do threo agus abair ‘sin tarraingt’. Ná scríobh tosú, stopadh, níos tapúla agus casadh mar liosta ar an gclár.
- **Súgradh le brú agus tarraingt:** Tabhair liathróid bhog agus bréagán tarraingthe do gach grúpa ionas go mbeidh na páistí go léir gníomhach in éineacht. An príomhthasc: i ndiaidh gach iarrachta, brú nó tarraingt a ainmniú. Siúil timpeall ó ghrúpa go grúpa ag tabhairt treorach: ‘Brú nó tarraingt — cé acu a bhí ansin?’ Do na páistí atá réidh amháin, cuir dúshlán breise ó bhéal leis: ‘Cad a d’athraigh — tosú, stopadh, níos tapúla, nó casadh?’ Bíodh sé mar aidhm agat go ndéanfaidh gach páiste brú amháin agus tarraingt amháin ar a laghad i gceann thart ar 12 nóiméad.
- **Cad a thugamar faoi deara?:** Iarr ar thriúr nó ar cheathrar páistí gníomh amháin ón urlár a thaispeáint nó a léiriú le geáitsí. Deir an rang ‘brú’ nó ‘tarraingt’ as béal a chéile. Dúshlán breise má tá siad réidh amháin: cad a d’athraigh. Má mheascann duine éigin suas iad, léirigh arís é aon uair amháin leis an liathróid — lámha ag bogadh uait = brú; lámha á thabhairt i do threo nó in éineacht leat = tarraingt.
- **Cé a úsáideann brúnna agus tarraingtí?:** Taispeáin an foirgneoir ag brú barra rotha agus abair gur brú é sin; taispeáin le geáitsí tralaí á tharraingt agus abair gur tarraingt é sin. Ceangail é leis an liathróid agus leis an mbréagán sreangáin a úsáideadh inniu, ansin bíodh comhrá beirte ann: brú amháin agus tarraingt amháin ón súgradh nó ó shampla a pléadh le chéile (bugaí, mála ar rothaí). Coinnigh ó bhéal é — gan líníocht ná scríbhneoireacht.
- **Slacht agus cuimhneamh:** Comhair na liathróidí agus na bréagáin tharraingthe ar ais isteach sa bhosca in éineacht leis na páistí. Seiceáil scoir le beirt pháistí: ‘Taispeáin brú dom. Taispeáin tarraingt dom.’ Ordóga in airde ón rang. Rogha amháin, ó bhéal: iarr orthu brú amháin agus tarraingt amháin a aimsiú sa bhaile anocht.

Cad ba cheart a fheiceáil

Ainmneoidh formhór na bpáistí i gceart brú ar an liathróid (bogann sí uait) agus tarraingt ar an mbréagán sreangáin (tagann sé i do threo nó in éineacht leat). Is é an rud riachtanach an difríocht idir brú agus tarraingt, ní na focail faoin athrú. D’fhéadfadh páistí atá réidh tosú, stopadh, níos tapúla nó casadh a rá freisin. Má thugann páiste brú ar gach gluaiseacht, léirigh arís leis an liathróid an difríocht idir lámha ag bogadh uait agus lámha ag teacht i do threo.

Míthuiscintí agus idirghabhálacha

- Is brú é gach gluaiseacht — deir na páistí ‘brú’ freisin nuair a thagann an bréagán sreangáin ina dtreo. — Fiafraigh: ‘Ar bhrúigh do lámha uait é, nó ar tharraing siad i do threo é nó in éineacht leat?’ Léirigh arís é aon uair amháin leis an liathróid (uait) agus leis an mbréagán sreangáin (i do threo).
- Ceapann na páistí gurb é an t-aon bhealach leis an mbréagán a bhogadh ná é a phiocadh suas. — Tagair don taispeántas ag an tús: ‘Níor thógamar é — féachaigí mar a chuireann an brú ag rolladh uaim é agus mar a thugann an tarraingt liom é.’ Iarr orthu féin brú amháin agus tarraingt amháin ar an urlár a thriail.

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Fanacht ag bord an mhúinteora agus gan ach ainmniú brú nó tarraingte a chleachtadh: brú bog amháin leis an liathróid agus tarraingt amháin leis an mbréagán sreangáin. • Páirtíocht le piara muiníneach a deir an focal ar dtús; deir an páiste an focal arís i ndiaidh gach seala.	• Tar éis brú nó tarraingt a ainmniú, dúshlán breise amháin ó bhéal a chur leis: ‘Cad a d’athraigh — ar thosaigh sé, ar stop sé, an ndeachaigh sé níos tapúla, nó ar chas sé?’ • Brú bog ón taobh a thriail ar an liathróid agus a rá ar chas sí.	• Brú níos mó agus brú níos lú ar an liathróid a chur i gcomparáid agus a rá cén brú a chuir an liathróid níos faide. • Le linn na comhroinnte ar an gcairpéad, cúis a thabhairt nuair a aontaíonn siad le lipéad brú/tarraingt a thug piara nó nuair a cheartaíonn siad go cineálta é.

Nasc traschuraclaim

Ceangal le teanga na gluaiseachta sa Chorpoideachas agus le súgradh Aistear — cleachtann na páistí stór focal brú/tarraingt a úsáideann siad le bugaithe, le doirse agus le bréagáin sa chlós.

